29.1.2019

Suopelto / Luukkonen

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto (VeJ)

HE 282/2018 vp
Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Finanssiala kannattaa veronkierron estämistä, mutta vastustaa yksinkertaistetusta menettelystä luopumista

- Veronkierron estämiseksi Finanssiala (FA) kannattaa esityksessä mainittua 50 % ennakonpidätystä tunnistamattoman, Suomessa yleisesti verovelvollisen osakkeenomistajan osalta.
- FA vastustaa hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajille maksettujen osinkojen osalta niin sanotusta yksinkertaistetusta menettelystä luopumista.
- HE-luonnoksessa yksinkertaistetun menettelyn tilalle esitettyihin vaihtoehtoihin liittyy huomattavia epävarmuustekijöitä.
- Suunnitellut muutokset johtavat ulkomailla verotuksellisesti asuvien lähdeveron perimismenettelyn vaikeutumiseen, verosopimusten mukaisten lähdeveroprosenttien soveltamatta jäämiseen sekä suureen määrään hallinnollista lisätyötä ja palautushakemuksia verovelvollisten, pankkien ja viranomaisten osalta.
- Näiden lisäksi tuottojen maksun viivästyminen sekä lisääntyneen työmäärän aiheuttama kustannusten kasvu ohjaisivat todennäköisesti sijoittajien varoja muihin valtioihin. Tämä heikentäisi olennaisesti suomalaisten yhtiöiden mahdollisuuksia hankkia rahoitusta markkinoilta, ja vaikuttaisi siten heikentävästi koko talous- ja työllisyyskehitykseen.
- Esityksen perustelut, kansainvälinen vertailu ja vaikutustenarvioinnit jättävät huomiotta esityksestä lausuneiden (ml. lainsäädännön arviointineuvosto) systemaattisesti ja perustellusti esittämät huolenaiheet. Lisäksi lukuiset tekniset yksityiskohdat vaativat edelleen korjaamista tai täsmentämistä.
- FA:n käsitys on, ettei yksinkertaistetusta menettelystä luopumista koskevia säännöksiä tule hyväksyä. Mikäli esitys tästä huolimatta päädytään antamaan esitykseen tulee lisätä arviointilauseke, jonka mukaan esityksen toteuttamiskelpoisuutta ja vaikutuksia arvioitaisiin mahdollisimman hyvissä ajoin ennen sääntelyn soveltamisen alkamista. Esityksen teknisiä yksityiskohtia tulee myös korjata.

Itämerenkatu 11-13
00180 Helsinki

Puh: +358 20 793 4200
Fax: +358 20 793 4202
etunimi.sukunimi@finanssiala.fi

www.finanssiala.fi
Facebook.com/finanssiala
Twitter.com/finanssiala

FINANSSIALA

1 Yksinkertaistetusta menettelystä luopumisesta, vaihtoehtoisista malleista sekä esityksen vaikutuksista

Nykyisin käytössä oleva yksinkertaistettu menettely tarkoittaa, että hallintarekisteröidyille osakkeille maksettavan osingon maksaja on voinut maksuhetkellä käyttää kulloinkin soveltuvan verosopimuksen mukaista alempaa verokantaa veronpidätykseen osingonsaajan kotimaatiedon perusteella. Menettelyn ei ole osoitettu johtaneen Suomessa tai muuallakaan verotulojen menetyksiin.

Nyt menettelystä ollaan luopumassa, koska veroviranomaiset haluavat kaikki osinkojen loppusaajatiedot käyttöönsä. Suunnitelluilla muutoksilla on hyvä tavoite, mutta kokonaisuutena muutokset vaarantavat nykyisen toimivan järjestelmän ulkomailla verotuksellisesti asuvien lähdeveron perimismenettelyn vaikeutuessa.

Esitys on valmisteltu yksin virkamiestyönä ilman aitoa vuorovaikutusta sidosryhmien kanssa. VM:n virkamiehillä on väärä käsitys, että alan kotimaiset ja kansainväliset toimijat voisivat helposti mukautua muutoksiin. Toisin kuin VM:n esityksissä on väitetty, osingonmaksuun osallistuvilla tahoilla ei ole valmiina esitysten edellyttämiä tietojenvaihtoprosesseja tai niiden edellyttämää tietojenkäsittelykapasiteettia. Alan toimijoilta saatujen arvioiden mukaan ulkomaiset sijoittajat ja näiden säilyttäjäpankit eivät lähtisi tekemään esitysten vaatimia prosessi- ja tietojärjestelmämuutoksia vain Suomen markkinan takia.

Ehdotettu muutos voi johtaa verosopimusten mukaisten lähdeveroprosenttien soveltamatta jäämiseen tai vähintään tuottojen maksun viivästymiseen, mikäli liikaa pidätetty vero palautettaisiin erillisessä palautusmenettelyssä. Selvää on, että muutokset tarkoittavat hallinnollinen lisätyön määrän kasvua niin verovelvollisten, pankkien kuin viranomaistenkin osalta. Palautusmenettelyjä pidetään yleisesti hyvin riskialttiina, mutta esitysluonnos johtaa käsityksemme mukaan laajamittaiseen siirtymään lähteellä tapahtuvasta pidätyksestä kohti palautusmenettelyä. Muualla Euroopassa osinkoverotukseen liittyvät petokset ovat olleet pitkälti yhteydessä nimenomaan verojen palautusmenettelyihin.

Uusi malli pitää sisällään huomattavan riskin, että ulkomaisten sijoittajien Suomesta saatujen osinkotulojen verotus vaikeutuu merkittävästi. Uusi malli aiheuttaa säilyttäjille ja sijoittajille lisäkustannuksia. Se voi johtaa siihen, että osinkotuloista pidätettäisiin maksuhetkellä ns. maksimivero (35%) ja verosopimusten mukaiset lähdeveroprosentit jäisivät joko kokonaan soveltamatta tai vähintään tuottojen maksu viivästyisi. Esitys heikentää Suomen sijoitusmarkkinan houkuttelevuutta ulkomaisten sijoittajien keskuudessa ja voi vaikeuttaa suomalaisten yhtiöiden pääomien hankintaa. Näin ollen esitys vaikuttaisi olevan myös pääomamarkkinaunionin tavoitteiden vastainen. Valtaosa esityksestä lausuneista tahoista on systemaattisesti ja perustellusti tuonut esiin nämä huolet koko sääntelyprosessin ajan. Lainsäädännön arviointineuvosto esitti myös poikkeuksellisen painavia huomioita esityksestä. Lopullisessa HE:ssä nämä käytännössä sivuutettiin kevyin perustein.

Hallituksen esityksessä ei ole ratkaistu ongelmia, joita lakiluonnoksesta on nostettu esiin lausuntokierroksilla. Nämä ongelmat tulevat käytännössä ratkaistaviksi lainsäädännön voimaantulon jälkeen. FA pitää selvänä, että mahdollisiin ongelmiin tulee varautua hyvissä ajoin ennen kuin lainsäädännön soveltaminen alkaa. FA

esittää, että valiokunta edellyttäisi mietinnössään tehtävän arvion mahdollisimman hyvissä ajoin ennen sääntelyn soveltamisen alkamista seuraavista seikoista:

- Verohallinnolla on riittävät henkilö- ja tietotekniset resurssit lisääntyvien palautushakemusten käsittelyyn, ja että palautushakemusten tekemistä varten luodaan yksinkertainen ja toimiva menettely.

- Vaikutukset Suomen pääoma- ja sijoitusmarkkinaan.

Mikäli arviossa havaitaan ongelmia, tulee ryhtyä toimenpiteisiin näiden korjaamiseksi mahdollisimman nopeasti markkinaosapuolten kanssa.

2 Yksityiskohtaiset kommentit esityksestä

Lisäksi esityksessä on täsmennettävä ja/ tai korjattava seuraavat kohdat:

Korotettu 35 % lähdevero

Esityksen mukaan tuntemattomaksi jäävälle osingonsaajalle asetetaan 35 % lähdevero. Tätä 35 % lähdeveroa perustellaan sillä, että osingonsaajien loppusaajatietoja saataisiin mahdollisimman kattavasti veroviranomaisten käyttöön. FA pitää selvänä, ettei ylimääräinen 5 % verorasite toimi kannustimena tietojen toimittamiseksi Suomeen vaan paremminkin johtaa ainoastaan ulkomaisten sijoittajien verorasituksen kasvuun ja sijoitusten mahdolliseen kohdistumiseen muualle. **FA esittääkin, että 35 % lähdevero korvattaisiin 30 % lähdeverolla.**

Vuosi-ilmoituksella vaaditusta tietosisällöstä ja itse annetuista todistuksista

Esityksessä asetetaan Verohallinnolle lähetettävälle vuosi-ilmoitukselle hyvin laaja tietosisältö. Ilmoituksella edellytetään toimitettavan tieto esimerkiksi osinkoa saavien oikeushenkilöiden oikeudellisesta muodosta sekä kaikkien osingonsaajien osalta mahdollisesta verotunnisteesta asuinvaltiossa (TIN-tunniste), mikäli sellaisia myönnetään. Näillä tiedoilla ei kuitenkaan FA:n käsityksen mukaan ole olennaista merkitystä perittävän osingon lähdeveron oikeellisuuden varmistamisessa. Edellytys toimittaa näitä tietoja muodostuu helposti ulkomaisille toimijoille haastavaksi, koska tietoja ei välttämättä ole saatavilla ja esimerkiksi suomalaisen juridisen muodon määrittely muodostuisi helposti tapauskohtaiseksi, työlääksi ja tulkinnalliseksikin seikaksi. Kaikkiaan tämä voi tarkoittaa sitä, ettei raportointiin ryhdyttäisi. **Tästä syystä näiden edellytysten osalta vaatimus tietojen toimittamisesta tulee muokata muotoon, että tiedot tulee toimittaa, mikäli ne ovat tiedossa.**

HE:ssä ehdotetaan, että osingon saajan itse antama ilmoitus voidaan katsoa riittäväksi osoitukseksi verotuksellisesta kotivaltiosta. Esityksen mukaan Verohallinto antaa kuitenkin tarkempia määräyksiä itse annetun ilmoituksen sisällöstä, voimassaolosta ja menettelystä, jolla itse annetun ilmoituksen luotettavuus todetaan. Mikäli lainsäätäjän tavoitteena on ottaa menettely käyttöön mahdollisimman laajasti ulkomaisten toimijoiden osalta, tulisi itse annetun todistuksen tietosisällön vastata nykyisiä kansainvälisiä käytänteitä. Kaikilla rahoituslaitoksilla on joka tapauksessa velvollisuus tuntea asiakkaansa esimerkiksi rahanpesusääntelyn vuoksi. Kansainvälinen verotietojenvaihto (kuten CRS-tietojenvaihto, common reporting standard) edellyttää myös jo itse annettujen todistusten käyttöä. FA ei pidä realistisena, että näiden jo olemassa olevien asiakkaan tuntemisvaatimusten lisäksi

ulkomaiset toimijat lähtisivät keräämään ylimääräistä todistusta ainoastaan Suomen veroviranomaisia varten. Käytännössä erillisen todistuksen edellyttäminen johtaisi siihen, että osingonsaajan kotivaltiossa noudatettavan menettelyn lisäksi ulkomaisen tilinhoitajan tulisi pyytää asiakkaaltaan erillinen todistus pelkästään Suomen veroviranomaisia varten, varsinkin kun Suomi hyväksyy kotivaltion oman menettelyn perusteella saatavat tiedot CRS / DAC2 tietojenvaihdossa. **FA näkee, että osingonsaajan kotivaltiossa sovellettavan menettelyn itse annetun todistuksen osalta tulisi riittää myös Suomessa.**

Siirtymäsäännökset

Uusia säännöksiä osingonmaksusta on tarkoitus soveltaa osinkoihin, jotka maksetaan 1.1.2021 tai tämän jälkeen. Uusien menetelmien soveltaminen edellyttää säilyttäjien ja viranomaisten osalta uusien prosessien käyttöön ottamista sekä huomattavia investointeja. Kansainvälisiä säilyttäjiä tulee tiedottaa muutoksista, minkä jälkeen heidän tulee perehtyä uudistuksiin, säilytysketjujen sisäiset sopimukset tulee uudistaa ja toimijoiden tulee rekisteröityä suomalaiseen rekisteriin. Ylipäätään ehdotettu lainsäädäntö edellyttää vielä huomattavaa määrää täsmentävää ohjeistusta Verohallinnolta. **FA pitää perusteltuna, että asiassa turvataan riittävän pitkä siirtymäaika ennen kuin uusia säännöksiä ryhdytään soveltamaan. Tässä mielessä siirtymäajan tulee ehdottomasti olla vähintään 1.1.2021 asti.**

FINANSSIALA RY

Lea Mäntyniemi